

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33388
Nom	Taller d'escriptura periodística
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1308 - Grau Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1308 - Grau Periodisme	12 - Materias Optativas	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
PALAU SAMPIO, MARIA DOLORES	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Aquesta assignatura optativa, que l'alumne pot triar en l'últim curs del Grau (en el primer o en el segon semestre), té un caràcter eminentment pràctic i pretén que l'estudiant pugui desenvolupar els coneixements adquirits, especialment en les matèries de gèneres (informatius, interpretatius i d'opinió), i en els diferents periodisme d'especialitat. A més, pel seu caràcter pràctic i l'orientació centrada en l'estructura i el desenvolupament de continguts periodístics, l'assignatura constitueix un complement d'utilitat per a la realització dels Treballs de Fi de Grau, que els alumnes realitzaran al llarg de l'últim curs del Grau.

Adquirits els coneixements bàsics, així com les competències i habilitats que corresponen als objectius bàsics del titulat en Periodisme, l'estudiant haurà de cursar cinc assignatures de 4,5 crèdits cadascuna (en total, 22,5 crèdits), amb la finalitat de que amplie alguns coneixements, a manera d'aprofundiment o desenvolupament de competències i destreses aconseguides amb les matèries de formació bàsica i les obligatòries. Una d'elles és "Taller d'escriptura periodística".

L'assignatura ofereix l'opció que l'alumne realitze un taller de periodisme literari unint tècniques narratives amb la redacció de la informació. Desenvolupa la destresa d'explicar històries i aplicar-la a la narració de la realitat. La crònica, l'entrevista i el reportatge poden aprofitar les eines utilitzades en la prosa de ficció per a captar l'atenció del lector. En aquest taller s'analitzaran les tècniques utilitzades pels principals escriptors de cròniques, entrevistes i literatura de no ficció, publicades en llibres i en periòdics.

Tot i el caràcter pràctic, aquest taller partirà d'una introducció teórico-aplicada, amb l'objectiu de mostrar a l'alumne les diverses opcions i estratègies, així com la necessitat de triar les més efectives per a allò que vol explicar. Al llarg del curs els alumnes hauran d'elaborar diferents peces per tal de mostrar les seues destreses en l'organització i estructura dels continguts, jugant amb l'element temporal, o la descripció dels ambients i personatges. Els estudiants desenvoluparan tant exercicis de caràcter més breu, com el perfil, la crònica o l'entrevista, com un de major format, un reportatge.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No requereixen coneixements específics, més enllà d'haver superat les assignatures prèvies de gèneres.

COMPETÈNCIES

1308 - Grau Periodisme

- Desenvolupament i aprofundiment en les competències adquirides mitjançant les matèries de formació bàsica i obligatòria, d'acord amb els coneixements nous que es podran obtenir segons l'elecció de les assignatures optatives.
- Ampliació de coneixements d'informació periodística i la seua tecnologia en relació amb l'aprofitament dels recursos literaris i estilístics per a la millora de l'escriptura periodística.
- Ampliació i desenvolupament de l'experiència pràctica professional periodística.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Els alumnes que hagen superat l'assignatura hauran de conèixer les eines i tècniques per a una escriptura periodística de qualitat, aquella que combine totes les exigències d'investigació i búsqueda de fonts –pròpies del millor periodisme- amb una estructura i expressió acurada, capaç d'absorbir les tècniques literàries i posar-les al servei de la narració de no-ficció.
- Seran capaços de desenvolupar aquestes tècniques en els diferents gèneres informatius-interpretatius, des de la crònica a l'entrevista, passant pel perfil o el reportatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció

- 1.1 Relació entre periodisme i literatura: orígens
- 1.2 Malentesos i camins per a la simbiosi. Estils i escriptura periodística.
- 1.3 Objectius

2. On i com buscar històries interessants? Idees

Temàtiques i àrees de desenvolupament

3. Per on començar? Documentació i búsqueda de fonts

4. Els cinc sentits en el reportatge. Narrar amb imatges: escenes

5. Què preguntar? Com preguntar? Entrevista i observació

6. Personatges: perfils i tractament dels protagonistes i secundaris en el reportatge

7. Com escriure bones històries? Estructura Composició temporal. Importància de linici/final

8. Ritme, combinació de dades i cites textuais

9. To i adequació: una recepta per a cada reportatge. El recurs de lhumor.

10. Narrador i punt de vista

11. El procés dedició: Anàlisi i resolució de problemes sobre el reportatge

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula informàtica	25,00	100
Classes de teoria	20,00	100
Elaboració de treballs individuals	55,00	0
Lectures de material complementari	12,50	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combina tres tipus d'activitats:

Continguts teòrics: l'explicació d'aquest tipus de continguts tindrà un objectiu clarament adreçat a la seua aplicació pràctica. Es desenvoluparà a partir de classes explicatives del professor amb participació dels alumnes.

Continguts pràctics: combinarà l'anàlisi i debat de textos de referència publicats, tant en premsa periòdica com en format llibre, amb la revisió en comú de textos elaborats per part dels alumnes.

Seminari: al voltant de la lectura dels tres llibres que s'indiquen, es realitzaran unes activitats específiques a partir de la presentació i l'exposició dels alumnes.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura tindrà dues parts diferenciades: 1) Pràctiques. Tenint en compte el caràcter de l'assignatura, el pes fonamental recaurà sobre aquesta part. Durant el curs els alumnes realitzaran dos tipus de pràctiques, a través de les quals hauran de posar en pràctica les tècniques d'escriptura periodística en diferents gèneres informatius-interpretatius: - De caràcter preparatori, per tal de veure com es van assimilant els continguts al llarg del semestre. Es tracta de la redacció d'una crònica i un perfil (es realitzaran a casa i s'entregaran a classe en les dates indicades a la cronologia), mentre que altres pràctiques puntuables es realitzaran a l'aula. -Crònica: 10% de la nota. Extensió: entre 1,5 i 2 pàgines (d'uns 2.500-3.000 caràcters per pàgina, amb espais en blanc inclosos, i amb un cos de lletra del 12 i interlineat a espai i mig). -Perfil/retrat: 10% de la nota. Extensió d'1 full. -Pràctiques i participació a classe: 15%

- Treball final: es podrà triar entre la realització d'un reportatge d'un tema específic o d'un retrat o perfil en profunditat centrat en la vida d'alguna persona, i s'entregarà a final del semestre, tot i que l'estructura i realització s'haurà d'anar concretant al llarg del període docent, també a través de les tutories. Etapes en la realització del reportatge/perfil1) Idea: valoració sobre les possibilitats de desenvolupament2) Definició de l'estratègia: amb qui parlar, per a què, quan?3) Recollida d'informació: reporteig amb els cinc sentits4) Lectura i avaluació de la informació: selecció i jerarquia. Confirmació i/o noves entrevistes.5) Estructura: disseny i disposició de la informació, tenint en compte el ritme i les transicions d'uns temes a altres – Inici i final6) Escripció: punt de vista/narrador – to i adequació7) Edició Normes per a la redacció del reportatge/perfil extens (50% de la nota) - Els treballs seran individuals. Només s'avaluaran aquells que hagen estat autoritzats i supervisats pel professor, d'acord amb les dates

que s'indiquen a la cronologia. El compliment del calendari es tindrà en compte a l'hora de puntuar el reportatge, ja que un dels objectius de l'assignatura és, precisament, desenvolupar les diferents fases que implica l'elaboració. Als treballs que no hagen acomplit les fases d'entrega se'ls restarà un 25% de la nota.- El reportatge entregat a final de curs ha de ser un text susceptible de ser publicat en un mitjà, que responga als continguts específics de l'assignatura, però també a les normes deontològiques i professionals característiques del periodisme. Per tant, tot i que l'escriptura tinga una qualitat literària, els continguts (tant els fets relatats com les declaracions) han de ser no només versemblants sinó també veritables. Ha d'incloure un titular que resulte atractiu i reflectisca el contingut del text. - Els reportatges han de ser, evidentment, originals (ni afusellats ni copiats en part d'altres publicacions). En cas de dubte, el professor demanarà tots aquells elements de verificació que considere necessaris per a comprovar que es així. - Extensió: entre unes 8 i 10 pàgines (d'uns 2.500-3.000 caràcters per pàgina, amb espais en blanc inclosos, i amb un cos de lletra del 12 i interlineat a espai i mig). Amb el vist-i-plau del professor també es podria presentar en format digital, sempre que s'adaptara a les condicions exigides. - Com qualsevol reportatge, el projecte ha de partir d'una documentació i investigació exhaustiva sobre el tema, que permeta, en primer lloc, arribar a aquelles fonts que poden proporcionar una informació adequada. Es tracta tant de fonts documentals com personals, és a dir, des de bases de dades que aporten, per exemple, dades estadístiques, a entrevistes personals amb experts, protagonistes, testimonis, etc. d'aquelles qüestions que es tracten. L'objectiu és poder oferir una visió el més completa i exhaustiva possible, en la qual tinga cabuda tant aspectes quantitatius (xifres, estadístiques) com qualitatis (la veu de l'experiència), sense oblidar l'anàlisi per part d'experts que proporcionen un punt de vista complementari i una interpretació en profunditat sobre el tema triat. - El nombre de fonts depén, per descomptat, de cada reportatge, però és indispensable que combine els tres tipus abans apuntats i, en qualsevol cas, que siguin representatives i adequades al tema.- Criteris d'avaluació del reportatge escrit / imprés (sobre 10 punts): estructura i redacció: 6; fonts consultades i adequació al tema: 3; i originalitat en el tractament: 1.

2) Assaig de lectures: Els alumnes hauran de llegir i treballar dos llibres que aborden diferents aspectes del periodisme narratiu des d'un punt de vista teòric: Chiappe, Doménico (2010). *Tan real como la ficción. Herramientas narrativas en periodismo*. Barcelona: Laertes. [complet] Chillón, Albert (2014). *La palabra facticia. Literatura, periodismo y comunicación*. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, Publicacions de la Universitat Jaume I, Universitat de València. Servei de Publicacions. [Cap 8 al 14] Opcions: a) capítols 8, 9 i 10; b) capítol 11; o c) capítols 12, 13 i 14.

***Edició anterior: Chillón, Albert (1999). *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas*. Correspondència de capítols: [Cap. 7 al 13] Opcions: a) capítols 7, 8 i 9; b) capítol 10; o c) capítols 11, 12 i 13.

A partir de la lectura, els alumnes hauran de preparar un assaig [màxim tres fulls d'extensió] en el qual reflexionen sobre alguna/algunes de les idees teòriques plantejades i analitzen com les han tingudes en compte per a l'elaboració dels seus textos. Poden ser reflexions relatives a l'estructura del text, el narrador, la tasca de reportatge, els recursos d'escriptura... o qualsevol altra aproximació que us haja resultat d'utilitat i que hàgeu aplicat a l'elaboració del reportatge, la crònica o el retrat (les pràctiques realitzades). També es pot relacionar amb altres textos que s'han llegit a classe o que conegueu. La idea d'aquest assaig és prendre consciència com els recursos literaris poden enriquir l'escriptura periodística, no només des del punt de vista estètic, sinó també informatiu.

Tipus d'avaluació   % sobre final

a) Pràctiques 85%

-Preparatòries (35%): crònica (10%) + perfil (10%) + exercicis a classe (15%)

-Reportatge final (50%)

c) Assaig de lectures 15%

*Per a aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari arribar almenys a un 40% de la nota en cadascuna de les parts.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bayarri, Francesc (2009). Cita en Sarajevo. Montesinos. Barcelona
- Capote, Truman (1993). A sang freda. Barcelona. Enciclopèdia Catalana
- A sangre fría. Barcelona Anagrama.
- Chillón, Albert (1999). Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, Publicacions de la Universitat Jaume I, Universitat de València. Servei de Publicacions.
- Guerreiro, Leila (2006). Los suicidas del fin del mundo. Crónica de un pueblo patagónico. Barcelona: Tusquets.
- Kaspuscinski, Ryszard (1994). Ébano. Barcelona, Anagrama.
- Vicent, Manuel (1984). No pongas tus sucias manos sobre Mozart. Madrid, Debate.
- Wolfe, Tom (1990). El nuevo periodismo. Barcelona, Anagrama.

Complementàries

- Auerbach, Erich (1986). Mimesis. Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- Di Girolamo (1982). Teoría crítica de la literatura. Barcelona. Crítica
- Marchese, Angelo i J. Forradellas (1986). Diccionario de retórica, crítica y terminología literaria. Barcelona, Ariel.
- Paz, Octavio (1992). El arco y la lira. Madrid, Fondo de Cultura Económica
- Segre, Cesare (1985). Principios de análisis del texto. Barcelona. Crítica.
- Steiner, George (1991). Lenguaje y silencio. Barcelona. Gedisa.
- Sullà, Enric, (ed) (1985). Poètica de la narració. Barcelona. Empúries.
- Wellek, René i A. Warren (1979). Teoría literaria. Madrid, Gredos.
- Valverde, J. M. (1984). La literatura. Barcelona. Montesinos.

Revistes

- Etiqueta Negra
- Rolling Stone
- Gatopardo

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA HÍBRIDA

1. Continguts

1. Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent [RECOMANAT]

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original [RECOMANAT] [INDICA QUE NO HI HA CANVIS RESPECTE A LA GUIA DOCENT ORIGINAL]

3. Metodologia docent

Per les característiques de l'assignatura s'optarà per la màxima presencialitat. Si la matrícula supera els 24 llocs de capacitat autoritzats per a complir les normes, s'optarà per videoconferència síncrona BBC

- + publicació de materials a AV
- + tasques per AV
- + debats al fòrum d'AV
- + tutories personalitzades

4. Avaluació

1. Avaluació continuada (100%)

- Crònica (10%)
  - Perfil (10%)
  - Proves d'avaluació per treballs – assaig i comentaris de lectures (20%)
  - Reportatge final a entregar l'últim dia de classe (60%)
- * 2na convocatòria: Assaig de lectures (20%) + entrega de Reportatge final (80%)**

5. Bibliografia

Dels materials complementaris que siguen necessaris per a completar alguna unitat es facilitarà l'accés online.

MODALITAT DE DOCÈNCIA NO PRESENCIAL

en el cas que la situació sanitària obligue a un nou confinament

1. Continguts

1. Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent [RECOMANAT]

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original [RECOMANAT] [INDICA QUE NO HI HA CANVIS RESPECTE A LA GUIA DOCENT ORIGINAL]

3. Metodologia docent

- + videoconferència síncrona BBC
- + publicació de materials a AV
- + tasques per AV
- + debats al fòrum d'AV
- + tutories personalitzades

4. Avaluació

1. Avaluació continuada (100%)

- Crònica (10%)
  - Perfil (10%)
  - Proves d'avaluació per treballs – assaig i comentaris de lectures (20%)
  - Reportatge final a entregar l'últim dia de classe (60%)
- * 2na convocatòria: Assaig de lectures (20%) + entrega de Reportatge final (80%)**

5. Bibliografia

Dels materials complementaris que siguen necessaris per a completar alguna unitat es facilitarà l'accés online.